

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України
з питань організації державної влади, місцевого самоврядування,
регіонального розвитку та містобудування

17 червня 2025 року

Веде засідання голова комітету ШУЛЯК О.О.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня, шановні колеги. Дякую всім, хто після важкої ночі доєднався до засідання комітету.

Шановні друзі, склад нашого комітету становить 27 народних депутатів. І перед початком нашого засідання прошу привітати з днем народження М'ялика Віктора Ничипоровича, Балогу Віктора Івановича та Кальцева Володимира Федоровича, які святкували день народження 10 травня, 15-го та 16 червня відповідно. Найкращі вітання, колеги, здоров'я і перемоги в усіх наших справах!

Колеги, ми проводимо засідання комітету в режимі відеоконференції на платформі Zoom в порядку, який передбачений Законом України "Про комітети Верховної Ради України", із застосуванням пункту 4 розділу VIII Прикінцевих положень.

Засідання комітету є повноважним, якщо на ньому присутні більше половини від затвердженого Верховною Радою України складу його членів, згоду на проведення засідання комітету підписали 22 народних депутати члени комітету. І на засіданні сьогодні зареєструвалося 16 народних депутатів. Кворум є. Оголошую засідання комітету відкритим.

Якщо секретар комітету Дмитро Валерійович Ісаєнко підтримує, то допомогу нам по підрахунку голосів нам буде надавати секретаріат і я буду озвучувати.

Пане Дмитре, підтримується?

ІСАЄНКО Д.В. Я підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, кожному з вас в алфавітному порядку будуть надавати слово для того, щоб ви особисто представлялись, що берете участь у засіданні комітету. Також прошу обов'язково, як того передбачає Закон про комітети парламенту, включати відео для фіксації вашої особистої присутності.

Зараз робимо перекличку. Перед тим я запитаю, чи є пропозиції у членів комітету до порядку денного засідання. Колеги, якщо немає, то пропоную підтримати, проголосувати порядок денний засідання комітету за основу та в цілому.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Пані Олено, в мене є питання до порядку денного.

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Оскільки до порядку денного першим питанням включений законопроект Івана Крулька, засідання підкомітету не відбулося, у нас висновку по ньому немає, яким чином рухаємося далі?

ГОЛОВУЮЧА. Рухаємося, будемо розглядати на засіданні комітету.

Колеги, переходимо до переклички.

Я, Шуляк Олена, беру особисту участь у засіданні комітету і голосую за прийняття порядку денного за основу та в цілому.

Будь ласка, пан Балога.

Пан Безгін.

Пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Білозір присутня особисто на засіданні комітету. За порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Бондар.

М'ЯЛИК В.Н. Зараз у мене пропаде зв'язочок, але я присутній.

БОНДАР Г.В. Бондар присутня. Голосую за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будь ласка, пан Васильєв.

ВАСИЛЬЄВ І.С. Васильєв присутній особисто. Голосую за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Войцехівський.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О. Войцехівський присутній особисто. Голосую за порядок денний. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Гузь.

ГУЗЬ І.В. Гузь присутній особисто. Голосую за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Дунда.

Пані Загоруйко.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Загоруйко присутня, беру участь особисто. За порядок денний утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Іванов.

ІВАНОВ В.І. Іванов порядок денний підтримує.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Ісаєнко.

ІСАЄНКО Д.В. Ісаєнко присутній особисто. За основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Кальцев присутній особисто. Голосую за порядок денний за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Качура.

Пан Клочко.

КЛОЧКО А.А. Присутній особисто. За основу і в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Літвінов.

ЛІТВІНОВ О.М. Літвінов особисто присутній на засіданні комітету. Порядок денний підтримую за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Лозинський присутній особисто. Голосую за порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Микиша.

Пан М'ялик. Він включався... Зв'язок поганий.

М'ЯЛИК В.Н. М'ялик є, присутній. Голосую...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Рубльов.

Пан Саврасов.

САВРАСОВ М.В. Присутній. Порядок денний підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Соколов.

СОКОЛОВ М.В. Присутній особисто. За основу і в цілому – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Стріхарський присутній особисто. Підтримую порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ташева.

ТАШЕВА Т.Р. Вітаю. Присутня. Підтримую порядок денний.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Чорний.

І пан Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. Присутній особисто. Порядок денний підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Микиша. Пане Дмитре!

МИКИША Д.С. Вітаю. Добрий ранок!

Присутній особисто, голосую за порядок денний за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Дмитре.

19 – за, 1 – утримався. Рішення прийнято.

Колеги, перед початком розгляду питань порядку денного інформую вас, що всі проекти висновків та супровідні до них документи були для вашого ознайомлення завантажені в систему електронний комітет.

Колеги, переходимо до розгляду питання порядку денного. Перше питання – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення процедури оскарження відкликання депутатів місцевих рад за народною ініціативою та проведення заміщення депутатів місцевих рад, повноваження яких достроково припинені (реєстраційний номер 13318), основний автор Іван Крулько.

Я прошу до слова Івана Івановича Крулька, прошу вас від авторського колективу представити проект 13318. Регламент 2 хвилини, будь ласка. Зараз, секунду. Колеги, одну секунду, пан Іван включається.

КАЧУРА О.А. Олено Олексіївно.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Олександр, вас вітаємо.

КАЧУРА О.А. Доброго ранку, я вибачаюсь. Було засідання комітету, поки доповідач підключається, хотів повідомити, що беру участь в засіданні комітету особисто, підтримую порядок денний за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Олександрє.

20 – за порядок денний, 1 – утримався.

Іван Крулько включився? Ну ніч така була важка, бачите.

Будь ласка, пан Іван Крулько включився? У нас невеликий регламент – 2 хвилини. Будь ласка, просимо вас представити проект від авторського колективу 13318.

КРУЛЬКО І.І. Дякую, пані голово комітету. Мені приємно, що ми є співавторами цього законопроекту. Його сутність полягає в тому, щоби трошечки навести лад із ситуацією, коли суди по суті роками можуть затягувати вирішення питань, які стосуються заміщення депутатів місцевих рад. І це призводить до того, що одного депутата вже відкликали, інший депутат не може набути повноважень, тому що іде розгляд справ у судах, територіальні комісії не знають, що їм робити. При цьому різна практика: одні територіальні комісії вже заводять нових, так би мовити, депутатів місцевих рад, інші територіальні комісії чекають рішення судів. І ця різна практика, різна ситуація безумовно створює певні проблеми.

Тому ми як кілька співавторів подали цей законопроект для того, щоби власне усунути ці розбіжності і дати можливість, щоби ця процедура відкликання депутатів місцевих рад працювала в законний і зрозумілий спосіб із чітко визначеними строками для розгляду судів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пане Іване.

Колеги, будь ласка, чи бажають виступити члени комітету або запрошені з цього питання? Я знаю, що в нас є Міністерство розвитку громад і територій, ЦВК є, є Державна судова адміністрація, представники Асоціації органів місцевого самоврядування.

БІЛОЗІР Л.М. Можна я?

ГОЛОВУЮЧА. Зараз, будь ласка, слово пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Колеги, ну я розумію, закон дійсно як би намагається виправити ситуацію, яка сьогодні у нас є на фоні імперативного мандату. Я розумію, що вдосконалюється процедура, ми з цього цугцвангу хочемо вийти, коли просто дійсно різні практики і не працюють громади навіть в більш-менш на мирних територіях, зокрема у нас на Вінниччині. Але от ви кажете і пан Іван сказав, що там суди затягують рішення, різна практика. Але цю практику ми самі створили, проголосовуючи про імперативний мандат. Я, до речі, Виборчий кодекс тому і не голосувала, тому що вважаю, що імперативний мандат це абсолютно недемократично.

Чому ж ми не зробили це, наприклад, у Верховній Раді, а зробили місцевому самоврядуванню і так боляче? І на сьогодні навіть Венеційська комісія на Діалогах Моне говорить про те, що це є недемократична норма – імперативний мандат і насправді це створило у нас ситуацію, коли дуже багато громад просто не працюють, тому що створили і конфліктні ситуації, і отакі, як ви кажете, ситуації з судами, з деякими партійцями, які відзивають своїх депутатів і паралізують роботу громад.

Тому я, звичайно, розумію, закон можливо на покращення, але я особисто буду утримуватись. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Ларисо.

ЯЦЕНКО А.В. Можна?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пан Антон Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. Шановні колеги, от я хочу підтримати даний законопроект, навпаки його треба ще посилити, тому що більше негідників, ніж міських там оціх ОТГ, депутатів, які сьогодні зрадили інтереси своїх виборців, своїх населених пунктів, беруть участь в розкраданні землі, комунального майна. От різні новини відкриваєш, щодня ми читаємо, що той-то хабар взяв, той ще щось. Тому має бути механізм відкликання таких так званих депутатів. І тому може не подобаються Європі деякі норми імперативного мандату. Але який ще шлях може бути цивілізований? Принаймні я так...

Тому, звичайно, ми маємо дійсно, якщо вже депутата такого відкликали, то має це бути швидко, щоб це не затягувалось на роки і він просто тягнув час там через якісь судові проволочки і так далі. Тому я колег призиваю підтримати цей законопроект, він нормальний, можна з ним далі працювати після першого читання, і нам навпаки його посилити.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, дякую. Чи бажають?

ЗАГОРУЙКО А.Л. Пані голово, ще можна я скажу два слова?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Аліно.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Дякую.

У мене буде коментар стосуватися і форми і змісту. Ну що стосується форми, то моя особиста думка полягає в тому, що це взагалі дуже такий поганий і небезпечний прецедент, коли ми законопроект розглядаємо без рішення підкомітету. Ми таким чином нівелюємо роль підкомітетів. Взагалі для чого тоді вони? І погана історія складається.

Що стосується самого законопроекту? Сам законопроект дійсно потрібен, проблема є. І я погоджуюся з проектом рішення комітету в частині, коли пропонується цей законопроект прийняти за основу. Дійсно, в тому вигляді, в якому він зараз, він повністю проблеми не вирішує, є частини, які треба доопрацювати. І особисто в мене вже є, наприклад, певне бачення, які статті ще будуть потребувати змін і доопрацювання.

Я також погоджуюсь з тим, що треба застосувати 116 статтю, оскільки зміни будуть вноситися і в Кодекс адміністративного судочинства, і Виборчий кодекс, і в Закон України "Про статус депутатів місцевих рад", все це вірно.

Єдине, що я ще не погоджуюся з тим пропонованим проектом рішення комітету, де пропонується скоротити строки розгляду, оскільки врегулювання проблеми дуже комплексне і 7 днів на опрацювання пропозицій, я переконана, буде мало.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, пані Аліно. Погоджуюсь за 116 статтю. Будемо обов'язково це ставити на голосування.

Колеги, будь ласка, чи бажають виступити запрошені? Колеги, якщо ні, тоді ми завершили обговорення. Проблема відсутності...

РУБЧАК М.В. Пані голово, якщо можна, два слова.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

РУБЧАК М.В. Микола Рубчак, Мінрозвитку.

Законопроект нам, на жаль, не надходив на попереднє опрацювання, разом з тим міністерство підтримує саму ідею врегулювання питання відкликання за народної ініціативи, зокрема за ініціативи політичної партії. Разом з тим законопроектом не врегульовується питання відкликання за

рішенням ТВК і відповідні строки не передбачаються. Тому на нашу думку законопроект потребує доопрацювання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Будемо доопрацьовувати. Всі законопроекти знаходяться у нас і на сайті Верховної Ради. Ми запрошували і будемо ще раз контролювати, щоб ви мали доступ до всієї інформації.

КРУЛЬКО І.І. Пані голово, можна буквально перед тим, як ви голосуєте, 10 секунд?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пан Іван, будь ласка, тому що в нас ще...

КРУЛЬКО І.І. Дякую.

Я прошу також, щоб ми застосували 116 статтю при голосуванні в першому читанні, для того щоб ми могли ефективно доопрацювати його до другого читання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Колеги, проблема відсутності механізму поновлення особи в правовому статусі депутата місцевої ради в разі встановлення судом незаконності його відкликання за народною ініціативою вже неодноразово дискутувалась в експертному середовищі, констатувалась судами під час розгляду даної категорії справ.

Тому пропонуємо, підтримуючи необхідність вдосконалення процедури відкликання депутата за народною ініціативою та заміщення депутатів, обраних за виборчими списками політичних партій (місцевих організацій

політичних партій), рекомендувати Верховній Раді України: перше, відповідно до частини третьої статті 93 Регламенту Верховної ради України включити проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедури оскарження відкликання депутатів місцевих рад за народною ініціативою та проведення заміщення депутатів місцевих рад, повноваження яких достроково припинені (реєстраційний номер 13318) до порядку денного тринадцятої сесії та за наслідками розгляду в першому читанні прийняти його за основу.

Зважаючи за необхідність комплексного техніко-юридичного та редакційного доопрацювання проекту закону і узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечності в тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, які не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту, зокрема щодо врегулювання порядку оскарження рішень територіальних виборчих комісій щодо відкликання за народною ініціативою депутатів місцевих рад, обраних шляхом самовисування, внесення змін до окремих статей Кодексу адміністративного судочинства України та Закону України "Про статус депутатів місцевих рад" з метою їх узгодження з новелами законопроекту тощо. І звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні.

Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України скоротити на половину строк внесення поправок і пропозицій суб'єктів права законодавчої ініціативи для підготовки проекту Закону з реєстраційним номером 13318 до другого читання.

Співдоповідачем від комітету при розгляді цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити мене, голову комітету Олену Шуляк.

Колеги, переходимо до голосування.

Я, Шуляк Олена, голосую – за.

Будь ласка, пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Білозір – утрималась.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Бондар.

БОНДАР Г.В. Бондар – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Васильєв.

ВАСИЛЬЄВ І.С. Васильєв – підтримує.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Войцехівський.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О. Войцехівський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Гузь. Пан Гузь. *(Шум в залі)*

Пані Загоруйко.

Пан Дунда.

ДУНДА О.А. Дунда – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Іванов.

ЗАГОРУЙКО А.Л. А ви Загоруйко почули, пані голово?

ГОЛОВУЮЧА. Ні, не почула. Пані Загоруйко.

ЗАГОРУЙКО А.Л. Загоруйко – утрималась.

ГОЛОВУЮЧА. Утрималась.

Пан Іванов.

ІВАНОВ В.І. Іванов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Ісаєнко.

ІСАЄНКО Д.В. Ісаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кальцев.

КАБЛЦЕВ В.Ф. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Качура.

КАЧУРА О.А. Качура – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Клочко.

Пан Літвінов.

ЛІТВІНОВ О.М. Літвінов – за. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Лозинський.

Пан Микиша.

Пан М'ялик.

М'ЯЛИК В.Н. М'ялик – за. М'ялик – підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Саврасов.

САВРАСОВ М.В. За. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Соколов.

СОКОЛОВ М.В. Соколов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ташева.

Пан Чорний.

Пан Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. Яценко – за.

КЛОЧКО А.А. Клочко – за. Перепрошую, зв'язок.

ГОЛОВУЮЧА. Клочко – за. Дякую, пане Андрію.

16 – за. 2 – утримались. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання порядку денного. Це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери поховання та надання ритуальних послуг (реєстраційний номер 12188). Основний автор Андрій Мотовиловець.

Я прошу до слова пана Андрія Вікторовича Мотовиловця від авторського колективу представити проект 12188. Регламент 2 хвилини.

Пана Андрія немає. Тоді я буду дуже просити до слова голову підкомітету пані Бондар Ганну Вячеславівну. Прошу сповістити рішення підкомітету. Я знаю, що підкомітет вчора збирався, рішення виносили. Будь ласка, пані Ганно.

БОНДАР Г.В. Дуже дякую, колеги.

Я два слова скажу про що законопроект. За інформацією від авторів він призначений на удосконалення на законодавчому рівні сфери поховання, а також задля дерегуляції господарської діяльності з надання ритуальних послуг у сфері поховання. Це новела, новий Закон України "Про поховання та похоронну справу" і також законопроектом вносяться зміни до Земельного кодексу, до законів України "Про рекламу", "Про місцеві державні адміністрації" і "Про регулювання містобудівної діяльності".

Дійсно, вчора відбулося засідання підкомітету з питань містобудування, благоустрою та земельних відносин в межах територій забудови і був розглянутий цей законопроект 12188. Ми заслухали членів підкомітету, були запрошені представники міністерств, всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, профільної громадської організації. І підкомітет вирішив запропонувати комітету.

Перше, рекомендувати Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування

сфери поховання та надання ритуальних послуг (номер 12188) за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Друге, зважаючи на необхідність комплексного техніко-юридичного та редакційного доопрацювання проекту закону і узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту (зокрема щодо визначення нормативно-правового регулювання в галузі поховання, розподілу повноважень для органів влади та місцевого самоврядування щодо управління в сфері поховання, встановлення вимог до власників приватних кладовищ, необхідності розміщення кладовищ та крематоріїв з дотриманням вимог містобудівної документації, визначення основних правових та організаційних засад створення та функціонування реєстру поховань на державному рівні, неможливості поховання на кладовищах домашніх тварин тощо), і звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні.

І третє. У разі прийняття Верховною Радою України законопроекту за номером 12188 в першому читанні і за основу рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування утворити робочу групу щодо його подальшого доопрацювання.

Дякую, колеги. І прошу підтримати рішення підкомітету.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ганно, дякую вам.

Колеги, будь ласка, хто хоче виступити від членів комітету?

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Пані Олено, можна?

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пан Андрій Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Всім доброго дня!

Нарешті цей закон вже вийшов у комітет, багато працювали над ним, багато часу минуло, але все-таки знайшлися депутати, які винесли його і зареєстрували повторно. Тому дійсно цей законопроект необхідний, кожен із нас стикається з великими проблемами під час поховань, а те, що зараз відбувається, це повний хаос.

Основні напрямки законопроекту, який відпрацьований і буде ще доопрацьовуватись, перше, це реєстри, відкриті реєстри кладовищ – це стосується великих міст, це приватні кладовища, які створять конкуренцію комунальним – це обов'язково, які дадуть більшу якість, більш якісні послуги, економніше, дешевше і доступніше. Це важливо, так. Ну і багато-багато чого іншого, те, що, наприклад, теж у нас в законопроекті це однозначно повинно бути окремі місця для поховань тварин. Тобто зараз теж хаос відбувається, ви розумієте, в парках те, що там ховають своїх тварин, улюбленців і так далі, ми не заперечуємо, але це повинні окремо відведені місця.

Тому долучайтесь, я не призиваю, щоб всі підтримали цей законопроект і після першого читання обов'язково створимо робочу групу і будемо ще доопрацьовувати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановні колеги.

Будь ласка, Міністерство розвитку громад і територій.

КОВАЛЬЧУК К.О. Дякую дуже, Олено Олексіївно. Добрий день, шановні народні депутати!

Дякую за можливість представити позицію міністерства. Хочу від міністерства подякувати за ініціативу, правильна ініціатива, дійсно, ці відносини потребують належного врегулювання. Проте цей законопроект в нинішній формі, в якій він є представлений, має суттєві зауваження з боку міністерства. Вчора представник міністерства на підкомітеті озвучив основні ключові, бо їх у нас достатньо багато. Хочу також підтвердити, що ми просимо врахувати зауваження до регулювання безпосередньо визначення органу центральної влади, який буде формувати і реалізовувати житлову політику, оскільки цим законопроектом це не передбачено.

Друга частина – це те, що дійсно це протиріччя про те, що біологічні особи тварини регулюється законом, який передбачає поховання громадян і осіб. На нашу думку це є недопустимим і це має бути предметом регулювання іншого закону – той же Закон "Про захист тварин від жорстокого поводження".

Крім того, цим законом встановлюється заборона щодо надання ритуальних послуг і виготовлення предметів ритуальної належності безпосередньо в приміщеннях та на територіях медичних закладів. Дискусійне питання, але, на нашу думку, воно обмежує певних родичів померлого, які знаходяться у важкому емоційному стані і може призвести до додаткових витрат. Тому це є штучним звуженням, так би мовити, ринкових відносин у сфері поховання і надання ритуальних послуг. Тому тут також пропозиція виключити слово "медичних закладів", словосполучення.

Крім того, дуже важливим, на нашу думку, є те, що законопроектом пропонується віддати до компетенції власників приватних кладовищ складання порядку формування та охорони цих кладовищ та крематоріїв. Передача повноважень від центрального органу влади до безпосередньо власників може привести до негативних наслідків, зокрема в частині там і кримінального характеру, пов'язаного з закопуванням в могилу та спалюванням відповідно в кремаційних печах.

Питання п'яте, щодо земельних ділянок. Земельні ділянки можуть бути у власників або на праві власності або оренди відповідно на кладовищний період. Але існують ризики великі про те, що після закінчення, скажемо так, бізнес-процесів з боку органу суб'єкту господарювання ця земельна ділянка повертається до органів місцевого самоврядування і всі відповідні заходи повинні вживати ОМСи без наявного відповідного фінансування для того.

Це лише ключові фактори, маємо також редакційні, інші пропозиції. В цілому міністерство наразі не підтримує проект цього закону. Ми готові дати всі напрацювання, готові включатись в робочу групу для належного і якісного врегулювання цього болючого і важливого питання.

Дякую.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Пані Шуляк, можна?

ГОЛОВУЮЧА. Дякую, шановний пане Костянтині.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Можна, пані Олено?

ГОЛОВУЮЧА. Так, будь ласка, Андрій Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Дивіться, все розумно сказано, але, по-перше, ми цей законопроект уже другий раз реєструємо, ви мали можливість уже багато разів з ним ознайомитись і дати свої побажання, поправки там і зауваження.

Що стосується надання послуг, виключення з надання послуг в лікарнях, я теж заперечую. Я не знаю, звідки, може прокоментує Ганна, звідки взялось, що ми виключаємо? Ми не повинні виключати. Це свої процеси йдуть, вони нехай займаються там господарюванням і таке інше. Ми не можемо зараз заборонити надавати послуги тим чи іншим – це буде обурення, це однозначно не можна цього робити.

Я буду наполягати, щоб ми внесли правку цю, так, і обов'язково це не допустили – виключення в законі щодо надання послуг серед медичних закладів. Це люди працюють і повинні працювати. Це вся Україна так працює. Ми ж, повторюю, ми повинні зробити закон такий, який надасть можливість людям користуватись по спрощеній процедурі, надасть більше послуг, надасть максимально розширений їм процес, яким вони зможуть користуватись доступно і так далі. Але бізнес теж чіпати, а особливо через коліно, ми не можемо це робити.

А що стосується, те, що було сказано там про приватні кладовища, вони повинні бути, ми беремо практику Європи, всього світу. І ми знайдемо інструменти на підзаконодавчих актах і так далі, яким чином прогарантувати, що приватне кладовище. Ми не повинні окремо робити крематорії, окремо кладовища. Кладовище повинно бути по всіх конфесіям, того, чого немає: окремо католики, окремо православні, окремо мусульмани. Це дуже важливо. І надавати послуги від колумбарної стіни до всіх поховань біо і так далі, щоб людина могла собі вибрати. І це повинно бути в одному місці, в одному, на одному кладовищі. І крематорії можуть бути і на комунальних і на приватних кладовищах. За рахунок приватних кладовищ ми зможемо збільшити конкуренцію, яка надасть нам дешевші і якісніші послуги.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Андрію, у нас уже регламент.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Тому, Олено, я вас попрошу, можна з врахуванням 116-ї, щоб ми виключили, зробили цю правку, щоб вилучили щодо ненадання послуг серед лікарень.

ГОЛОВУЮЧА. Андрію, Андрію, дивись, підкомітет прийняв рішення застосувати 116-у.

Я хочу перш за все, колеги шановні наші, ми знаємо, що в нас, ну кожного дня ми вимушені ховати досить велику кількість людей і зараз там іде четвертий рік повномасштабного вторгнення, а в нас не врегульоване це питання. Розумію, що дуже багато запитань буде доопрацювання, тому ми і пропонуємо створити робочу групу.

Але я все ж таки звертаюсь до всіх, нам потрібно з мертвої точки це питання зрушити, активізувати процес, створити на базі нашого комітету майданчик для обговорення цих важливих питань. Законопроект буде доопрацьований. В уряді звичайно завжди є можливість зареєструвати і урядовий законопроект і долучитися до ініціатив народних депутатів. Але, шановні колеги, питання болюче, складне, пропоную все ж таки, щоб ми його почали потроху вирішувати і піднімати на рівень обговорень і в комітеті, і в сесійній залі, в тому числі з усіма депутатськими фракціями і групами.

Шановні колеги, якщо в нас вже немає людей, хто хочуть виступити з цього питання, в нас уже скоро розпочнеться засідання, я пропоную переходити до пропозицій до голосування.

Рекомендувати Верховній Раді України проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування сфери поховання та надання ритуальних послуг (реєстраційний номер 12188), за наслідками розгляду в першому читанні прийняти за основу.

Зважаючи на необхідність комплексного техніко-юридичного та редакційного доопрацювання проекту закону і узгодження окремих його положень з іншими положеннями законодавства, врахувати при підготовці законопроекту до другого читання відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради України пропозиції і поправки щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечності в тексті законопроекту, інших структурних частин законопроекту та/або інших законодавчих актів, які не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту (зокрема щодо визначення

нормативно-правового регулювання в галузі поховання, розподілу повноважень для органів влади та місцевого самоврядування щодо управління в сфері поховання, встановлення вимог до власників приватних кладовищ, необхідності розміщення кладовищ та крематоріїв з дотриманням вимог містобудівної документації, визначення основних правових та організаційних засад створення та функціонування реєстру поховань на державному рівні, неможливості поховання на кладовищах домашніх тварин тощо), і звернутись до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити про це під час розгляду даного законопроекту на пленарному засіданні.

У разі прийняття Верховною Радою України законопроекту за реєстраційним номером 12188 в першому читанні за основу рекомендувати нашому комітету утворити робочу групу щодо його подальшого доопрацювання.

Співдоповідачем з цього питання на пленарному засіданні Верховної Ради України визначити народного депутата України пані Ганну Бондар.

Колеги, переходимо до голосування.

Я, Шуляк Олена, голосую – за.

Будь ласка, пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Білозір – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Бондар.

БОНДАР Г.В. Бондар – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Васильєв.

ВАСИЛЬЄВ І.С. Васильєв – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Войцехівський.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О. Войцехівський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Гузь.

Пан Дунда.

Пані Загоруйко.

Пан Іванов.

ІВАНОВ В.І. Іванов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Ісаєнко.

ІСАЄНКО Д.В. Ісаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Качура.

КАЧУРА О.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Клочко.

КЛОЧКО А.А. Клочко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Літвінов.

ЛІТВІНОВ О.М. Літвінов – за. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Лозинський – утримався.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Микиша.

Пан М’ялик.

М’ЯЛИК В.Н. М’ялик – підтримує.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Рубльов.

Пан Саврасов.

Пан Соколов.

СОКОЛОВ М.В. Соколов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Олено Олексіївно, одну хвилинку, будь ласка. Я щодо того ж питання – надання послуг. Ми зможемо повернутись на першому читанні?

ГОЛОВУЮЧА. Іде голосування, не обговорення. Все зможемо на доопрацюванні, коли піде на друге читання в порядку роботи робочої групи.

Будь ласка, пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. Стріхарський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ташева.

ТАШЕВА Т.Р. Утрималась.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Чорний.

Пан Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. 15 – за. 2 – утримались. Рішення прийнято.

Колеги, наступне питання порядку денного.

ІВАНОВ В.І. Іванов теж –за.

ГОЛОВУЮЧА. Іванов – за.

16 – за. Рішення прийнято.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, 15 – за. 2 – утримались. Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного. Про внесення змін до деяких рішень комітету щодо утворення підкомітету з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі.

Колеги, маємо лист народного депутата України Таміли Ташевої щодо ініціативи утворення такого підкомітету в комітеті. Я прошу до слова пані Тамілу, прошу сповістити про вказану ініціативу. Регламент 2 хвилини. Будь ласка.

ТАШЕВА Т.Р. Пані Олено, пані голово, дуже дякую.

Члени комітету і колеги з секретаріату, які допомагали власне доопрацьовувати предмети відання цього комітету. А власне всі ми знаємо, що ми 11 років живемо в умовах повномасштабної війни і взагалі окупації наших територій. Територія Автономної Республіки Крим була окупована в 2014 році. В 2014 році у нас з'явилися окуповані Донецька і Луганська області, частини їх. На жаль, після початку повномасштабного вторгнення кількість територій збільшилась і тому ми маємо розуміти, що в будь-якому випадку ми маємо готуватися до деокупації наших тимчасово окупованих територій.

Зрозуміло, що зараз контекст геополітичний достатньо складний, але власне ми на всіх рівнях заявляємо про те, що ми ніколи не визнаємо наші тимчасово окуповані території за Російською Федерацією. Відповідно зрозуміло, що нам потрібно готуватися до деокупації, коли би вона не сталася. Зрозуміло, що зараз активних потужностей у нас для деокупації зокрема, наприклад, Автономної Республіки Крим немає, але ми маємо до цього моменту готуватися і зокрема у питаннях відновлення влади.

Чому важливо, що ми створюємо цей підкомітет саме на базі нашого комітету? Тому що Комітет з питань прав людини і міжнародних відносин, він займається здебільшого питаннями прав людини. А питання, які ми виносимо на відання нашого підкомітету, власне в рамках нашого комітету я пропоную таку роботу здійснювати, буде стосуватися власне відновлення роботи публічної влади на території окупованих територій як Криму так і інших територій, які на даний момент не є під нашим контролем. Це питання, які ми виносимо щодо діяльності Постійного представника Президента, це питання корінних народів і там є дуже багато питань, які стосуються власне органів самоорганізації населення.

Ми хочемо привернути увагу в рамках роботи підкомітету до тих проектів законів, які вже зареєстровані і стосуються відновлення влади і функціонування її, але які на даний момент досі не були розглянуті Верховною Радою.

Так само є багато ініціатив з боку громадських організацій, які просять допомоги і роботи саме на базі нашого комітету. Робота в тому числі буде підтримана з боку наших міжнародних партнерів, які власне слідкують і дивляться за тим, як Україна працює з темою окупованих територій і в тому числі як ми будемо відновлювати нашу владу, місцеве самоврядування на цих територіях.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Таміло!

ТАШЕВА Т.Р. Так, я завершую. Тому буду просити вас, колеги, підтримати дану ініціативу і проголосувати за рішення нашого комітету. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Таміло, дякую вам.

Також, колеги, зазначаю, що пані Таміла до відання підкомітету візьме питання роботи по питанням органів самоорганізації населення. Я нагадаю, що в нас на друге читання готується 6319, він у нас є і в дорожній карті по децентралізації. І громадянське суспільство, експертне середовище просять ухвалення цього законопроекту. Тому будемо радо підтримувати роботу підкомітету і по цьому питанню в тому числі.

Колеги, переходимо до голосування за пропозицію.

З метою вдосконалення роботи нашого комітету пропонується утворити підкомітет з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в Автономній Республіці Крим та місті Севастополі і внести зміни до таких рішень комітету.

Перше, в рішенні від 3 листопада 2021 року про створення та визначення предметів відання підкомітетів нашого комітету пункт 1 доповнити новим абзацом такого змісту: "підкомітет з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в

АРК та місті Севастополі". В пункті 2: у групі підпунктів предмету відання підкомітету з питань регіональної політики та місцевих бюджетів слова та цифру "5) органи самоорганізації населення" виключити.

Доповнити новими абзацами щодо предмету відання підкомітету: "підкомітет з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в АРК та місті Севастополі. Перше. Відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в АРК та місті Севастополі. Правовий статус Верховної Ради АРК і Ради Міністрів АРК. Діяльність Постійного Представника Президента в АРК. Статус депутатів Верховної Ради АРК. Спеціальний статус міста Севастополя. Органи самоорганізації населення. Адміністративно-територіальний устрій в АРК. Взаємодія з представниками корінних народів України та їх представницькими органами щодо проведення консультацій з питань вдосконалення законодавства стосовно тимчасово окупованих територій, АРК та міста Севастополя. Інші питання, з опрацювання яких комітет не є головним".

Наступне. В рішенні комітету від 3 листопада 2021 року про обрання голів та членів підкомітетів нашого комітету пункт 1 доповнити підпунктом 17 такого змісту: "підкомітет з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в АРК та місті Севастополі очолює голова підкомітету Ташева Таміла Равілівна."

Наступна позиція стосується членства в підкомітеті. Тут, колеги, попрошу в оперативному порядку до четверга, 19 червня, через систему СЕДО скерувати на комітет звернення в разі вашого бажання увійти до складу цього підкомітету.

В рішенні комітету від 3 листопада 2021 року про розподіл обов'язків між першим заступником та заступниками голови нашого комітету абзац

другий пункту 1 викласти в такій редакції: "Першому заступнику голови комітету Лозинському Роману Михайловичу здійснювати координацію діяльності підкомітетів з питань адміністративно-територіального устрою та місцевого самоврядування, з питань співробітництва територіальних громад та регіонів, з питань деколонізації, з питань відновлення державної влади та місцевого самоврядування на тимчасово окупованих територіях України, в АРК та місті Севастополі.

Контроль за виконанням цього рішення покласти на секретаря комітету Дмитра Ісаєнка".

Колеги, переходимо до голосування.

Я, Шуляк Олена, голосую – за.

Будь ласка, пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Лариса Білозір голосує – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Бондар.

БОНДАР Г.В. Бондар – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Васильєв.

Пан Войцехівський.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О. Войцехівський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Гузь.

Пан Дунда.

Пані Загоруйко.

Пан Іванов.

ІВАНОВ В.І. Іванов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Ісаєнко.

ІСАЄНКО Д.В. Ісаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кальцев.

КАЛЬЦЕВ В.Ф. Кальцев – за.

ГОЛОВУЮЧА. Бачимо підняту руку "за".
Пан Качура.

КАЧУРА О.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Клочко.
Пан Літвінов.

ЛІТВІНОВ О.М. Літвінов – за. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Лозинський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Микиша.

МИКИША Д.С. Микиша – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан М'ялик.

М'ЯЛИК В.Н. М'ялик підтримує.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Рубльов.

Пан Саврасов.

Пан Соколов.

СОКОЛОВ М.В. Соколов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ташева.

ТАШЕВА Т.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. 16 – за. Рішення прийнято.

Колеги, у нас ще одне голосування. Будь ласка, прошу не відключатися.

Рішення прийнято. Пані Таміло, вітаємо вас.

Наступне питання – про внесення змін до Плану роботи Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування на період тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання щодо заходів, які будуть проводитись комітетом або за його участі.

Колеги, в липні в місті Миргород за партнерства ООН-Хабітат та українських ГО передбачається проведення конференції "Сталий Миргород. Презентація Програми комплексного відновлення Миргородської громади". Є пропозиція нам комітетом долучитися до участі та партнерства по цьому заходу. Тому пропонується внести до розділу VI Плану роботи нашого комітету на період тринадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання зміни, що додаються.

Змінити подальшу нумерацію пунктів розділу VI плану нашого комітету у відповідності до внесених змін і контроль за виконанням цього рішення покласти на секретаря комітету Дмитра Ісаєнка.

Я, Шуляк Олена, голосую – за.

Будь ласка, пані Білозір.

БІЛОЗІР Л.М. Білозір – за.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, пані Бондар.

БОНДАР Г.В. Бондар – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Васильєв.

Пан Войцехівський.

ВОЙЦЕХІВСЬКИЙ В.О. Войцехівський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Гузь.

Пан Дунда.

Пані Загоруйко.

Пан Іванов.

ІВАНОВ В.І. Іванов – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Ісаєнко.

ІСАЄНКО Д.В. Ісаєнко – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Кальцев.

Пан Качура.

КАЧУРА О.А. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Клочко.

Пан Літвінов.

ЛІТВІНОВ О.М. Літвінов – за. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Лозинський.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Лозинський – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Микиша.

МИКИША Д.С. Микиша – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан М'ялик.

М'ЯЛИК В.Н. М'ялик – за.

ГОЛОВУЮЧА. Пан Соколов.

Пан Стріхарський.

СТРІХАРСЬКИЙ А.П. За.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Ташева.

ТАШЕВА Т.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Пан Яценко.

ЯЦЕНКО А.В. За.

ГОЛОВУЮЧА. 14 – за. Рішення прийнято.

Колеги, перед тим, як ми перейдемо до розділу "Різне", у нас є чудова нагода нагородити за вагомий внесок у розвиток системи надання адміністративних послуг та сумлінну багаторічну працю на благо громади міста Києва Почесною грамотою Верховної Ради України Шамрай Наталію Василівну. Вона сьогодні з нами тут присутня. Це директор Департаменту Центру надання адміністративних послуг виконавчого органу Київської міської ради, Київської міської державної адміністрації.

Пані Наталю, дякуємо вам за співпрацю і за ваш вагомий внесок в реформування чинного законодавства. Ми всім комітетом вас вітаємо, а пані Лариса Білозір як голова відповідного профільного підкомітету зробить вручення.

БІЛОЗІР Л.М. Сьогодні дійсно ЦНАПи стали центрами турботи про наших громадян, про наших ВПО, про не переміщених осіб, про наших

захисників, ветеранів і це дійсно основна точка взаємодії держави з громадянами.

Пані Наталіє, ви як голова також Асоціації ЦНАП зробили дуже багато для стійкості нашої країни, для допомоги людям, для надання якісних, гарних послуг навіть в період такий дуже важкий війни. І ми хочемо разом з членами комітету, з головою вас привітати і побажати вам успіхів і далі будьте стійкими, далі будьте потужними і разом до перемоги! *(Оплески)*

ШАМРАЙ Н.В. Дякую за високу оцінку роботи і дякую за співпрацю, тому що тільки разом ми сила і тільки разом ми можемо творити добро.

ГОЛОВУЮЧА. Вітаємо вас!

БІЛОЗІР Л.М. Не просто грамота, а Почесна грамота, будь ласка.

(Загальна дискусія)

ШАМРАЙ Н.В. Дякую.

БІЛОЗІР Л.М. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, на цій позитивній ноті завершуємо наше засідання комітету.

Всім бажаємо плідної роботи сьогодні в сесійній залі. Дякую і до зустрічі. Дякую. До побачення.